

Factsheet 3

De projectontwikkeling: van projectidee naar een goed projectvoorstel

Versie nr. 10 d.d. 31 januari 2020

Inhoudsopgave

I.	PROGRAMMAGEBIED	3
II.	PARTNERSCHAPPEN.....	4
A.	<i>Subsidiabele organisaties.....</i>	<i>4</i>
B.	<i>Waarnemer</i>	<i>4</i>
C.	<i>Lead partner-principe.....</i>	<i>5</i>
III.	PROJECTACTIVITEITEN	6
A.	<i>Middel om outputs te leveren en de beoogde verandering tot stand te brengen</i>	<i>6</i>
B.	<i>Activiteiten buiten het Programmagebied.....</i>	<i>6</i>
IV.	BEGROTING: HET PLANNEN VAN DE FINANCIËLE MIDDELEN VOOR DE PROJECTUITVOERING	7
A.	<i>Belangrijke begrotingsprincipes</i>	<i>7</i>
B.	<i>Begrotingslijnen en subsidiabele kosten.....</i>	<i>8</i>
1.	<i>Personeelskosten</i>	<i>8</i>
2.	<i>Kantoor- en administratieve kosten.....</i>	<i>10</i>
3.	<i>Reis- en verblijfkosten.....</i>	<i>10</i>
4.	<i>Externe expertise en diensten</i>	<i>11</i>
5.	<i>Uitrusting.....</i>	<i>12</i>
6.	<i>Infrastructuur en bouwwerkzaamheden</i>	<i>12</i>
C.	<i>Horizontale financiële kwesties</i>	<i>13</i>
1.	<i>Subsidiepercentage.....</i>	<i>13</i>
2.	<i>Vorbereidingskosten.....</i>	<i>13</i>
3.	<i>Subsidiabele periode</i>	<i>14</i>
4.	<i>Bijdragen in natura</i>	<i>14</i>
5.	<i>Inkomsten</i>	<i>14</i>
6.	<i>Staatssteun.....</i>	<i>15</i>
7.	<i>Gezamenlijke kosten.....</i>	<i>16</i>
8.	<i>Overheidsopdrachten.....</i>	<i>16</i>
9.	<i>Wisselkoers</i>	<i>16</i>
10.	<i>BTW.....</i>	<i>17</i>
11.	<i>Boetes, financiële sancties, gerechtskosten en kosten van geschillen, schommelingen in wisselkoersen en debetrente.....</i>	<i>17</i>
12.	<i>Geschenken</i>	<i>17</i>
13.	<i>Flexibiliteitsregel.....</i>	<i>17</i>
14.	<i>Intellectuele-eigendomsrechten.....</i>	<i>18</i>
V.	WAAR KUNT U HULP KRIJGEN IN DEZE FASE VAN UW PROJECT?	19

I. Programmagebied

Het 2 Zeeën-gebied omvat de **kustregio's van vier EU- -Lidstaten** langs de zuidelijke Noordzee en het Kanaal: het Verenigd Koninkrijk, België (Vlaanderen), Frankrijk (Noord-Frankrijk) en Nederland. In Engeland loopt het Programmagebied helemaal van Cornwall tot Norfolk, en op het vasteland strekt het zich uit van Picardië tot Texel.

In de Programmaperiode 2014-2020 is het 2 Zeeën Programma uitgebreid met een aantal nieuwe regio's in Nederland (kuststrook tot en met de Kop van Noord-Holland) en Engeland (Swindon en Peterborough).

Onderstaande kaart toont het Programmagebied voor het nieuwe 2 Zeeën Programma, waarbij de nieuwe subsidiabele gebieden oranje zijn weergegeven:

2 Zeeën Programmagebied 2014-2020

II. Partnerschappen

A. Subsidiabele organisaties

Alle organisaties die relevant zijn voor het project en actief deelnemen aan het project, kunnen in principe deel uitmaken van het partnerschap, ongeacht hun rechtsvorm.

Als formele projectpartners komen echter alleen organisaties met rechtspersoonlijkheid in aanmerking. Adviesbureaus met als primaire doelstelling het ontwikkelen en managen van Europese projecten mogen niet als formele partners deelnemen aan een project.

Een partner van buiten het Programmagebied mag, met specifieke toestemming van het Toezichtcomité, deelnemen aan een project indien:

- zijn betrokkenheid relevant is met betrekking tot het thema van het project
- zijn betrokkenheid duidelijk meerwaarde oplevert voor het partnerschap
- zijn betrokkenheid voldoet aan het maximum van 20% van de EFRO-steun zoals bepaald in artikel 20 van [Verordening \(EU\) nr. 1299/2013](#).

Meer concreet mogen begunstigden van buiten het Programmagebied aan een 2 Zeeën-project deelnemen op voorwaarde dat:

- in de Conceptnota en het Aanvraagformulier is aangetoond dat het project zonder deze partner(s) niet uitvoerbaar is;
- in de Conceptnota en het Aanvraagformulier is aangetoond dat er binnen het 2 Zeeën-gebied geen enkele organisatie te vinden is met dezelfde kennis en expertise als deze partner(s);
- aan alle relevante beheers-, controle- en auditgebonden verplichtingen van de Lidstaat waar deze partner(s) is (zijn) gevestigd, wordt voldaan; kosten van deze partner(s) kunnen alleen worden gedeclareerd na ondertekening van een specifieke overeenkomst door de lidstaat waar deze partner(s) is (zijn) gevestigd.

Naast wat hierboven werd aangehaald, moet een organisatie vermeld staan in het Aanvraagformulier als projectpartner die actief bijdraagt tot de uitvoering en de financiering van het project, alvorens deze als formele partner kan worden beschouwd.

De partnerorganisatie moet één van de doelgroepen vertegenwoordigen die in het Samenwerkingsprogramma vermeld staan.

Om tot een geldig partnerschap te komen, moet een project ten minste twee partners uit twee verschillende Lidstaten van het Programma. Minstens één moet uit Engeland komen. Het Zeeën-Programma adviseert om een maximum aan 10 partners te respecteren, om het projectmanagement te faciliteren.

Een organisatie die bovenstaande vereisten niet respecteert, komt niet in aanmerking voor EFRO steun.

B. Waarnemer

Elke organisatie kan als **waarnemer** deelnemen aan een project, als deze deelname duidelijk relevant is t.a.v. de algemene doelstelling van het project. Waarnemende organisaties zijn organisaties die geïnteresseerd zijn in het project en/of een toegevoegde waarde kunnen bieden aan het project. De rol van dergelijke organisatie moet precies omschreven worden in het Aanvraagformulier.

Deelname is op eigen kosten. Kosten die met de deelname gepaard gaan kunnen niet in het projectbudget geclaimd worden. Waarnemers hebben het recht om financiële bijdrage te leveren aan formele partners zolang dit is vermeld onder de juiste sectie van het aanvraagformulier en wordt beheerd in overeenstemming met de Programmaregels.

C. Lead partner-principe

Het Programma functioneert op basis van het lead partner-principe, wat inhoudt dat het partnerschap één lead partner aanwijst die algemeen verantwoordelijk is voor de uitvoering en het management van het hele project.

De **lead partner draagt tegenover de Managementautoriteit de volledige financiële en juridische verantwoordelijkheid** voor het hele project. Projectpartners blijven zelf verantwoordelijk ten opzichte van de lead partner. De verantwoordelijkheden van de partners ten opzichte van de lead partner worden gespecificeerd in de **Partnerschapsovereenkomst**. De verantwoordelijkheden van het hele partnerschap (vertegenwoordigd door de lead partner) ten opzichte van de Managementautoriteit worden beschreven in het **Subsidiecontract**.

De **lead partner is verantwoordelijk voor het management, de communicatie, de uitvoering en de coördinatie van de activiteiten tussen alle partners**. Het projectmanagement omvat zowel het coördineren van de activiteiten als de administratie en het financiële beheer van het project.

Iedere partner heeft echter de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan de uitvoering van de projectactiviteiten en zelf te zorgen voor goed financieel beheer. Partners moeten administratieve taken verrichten en moeten deelnemen aan de ontwikkeling, uitvoering en afsluiting van het project.

Om te waarborgen dat partners juridisch en financieel in staat zijn deel te nemen aan het project, moeten zij een Intentieverklaring (**'Letter of Commitment'**) ondertekenen. Hiermee geven zij aan dat zij aan de subsidiabiliteitseisen voldoen, dat ze geen andere communautaire financiering ontvangen voor hetzelfde project, dat ze in staat zijn bij te dragen aan de financiering van het project en dat ze over voldoende capaciteit beschikken om het project uit te voeren.

III. Projectactiviteiten

A. Middel om outputs te leveren en de beoogde verandering tot stand te brengen

Zoals gezegd in de factsheet 'Inleiding en achtergrond' zijn de nieuwe Interreg-Programma's sterk **resultaatgericht**. Bij het uitwerken van de Programmastrategie hebben de Programma-autoriteiten besloten wat zij willen veranderen in het Programmagebied. Deze verandering wordt gedefinieerd als een concrete verbetering van het welzijn van mensen of gemeenschappen. Die moet tot stand komen door het **financieren van projecten die kunnen bijdragen tot die verandering**. De Programmastrategie heeft dus alleen kans van slagen als projecten, via het realiseren van hun eigen resultaten, bijdragen aan de door het Programma beoogde verandering. Voor projecten betekent dit dat de **focus verschuift van projectactiviteiten naar de resultaten die deze activiteiten opleveren**. Activiteiten zijn het middel om outputs en dus ook de beoogde verandering tot stand te brengen. Dit betekent dat een project – wil het met succes worden geselecteerd en kunnen worden uitgevoerd – éérst moet nadenken over wat het wil opleveren (outputs) om de verandering te bewerkstelligen (resultaten). Activiteiten dienen pas daarna en in functie van de verwachte outputs en resultaten te worden bepaald.

B. Activiteiten buiten het Programmagebied

Overeenkomstig artikel 20, lid 2 van Verordening (EU) nr. 1299/2013 kan het Programma ermee instemmen dat een of meerdere projectactiviteiten buiten het 2 Zeeën-gebied worden uitgevoerd indien:

- de buiten het Programmagebied uitgevoerde activiteiten ten goede komen aan het Programmagebied;
- het in artikel 20 genoemde maximum van 20% van de EFRO-steun op Programmaniveau niet wordt overschreden;
- aan alle beheers-, controle- en auditverplichtingen wordt voldaan.

Het Programma zal een monitoringsysteem opzetten om naleving van de tweede bullet te waarborgen. Projecten dienen zowel in het Aanvraagformulier als in de financiële declaraties te specificeren welk gedeelte van de uitgaven betrekking heeft op activiteiten die buiten het Programmagebied worden uitgevoerd.

IV. Begroting: het plannen van de financiële middelen voor de projectuitvoering

A. Belangrijke begrotingsprincipes

Of uitgaven subsidiabel zijn, wordt bepaald door regels op verschillende niveaus:

- Europees niveau: EU-verordeningen
- Programmaniveau: specifieke regels die zijn opgesteld voor het 2 Zeeën Programma
- nationaal niveau: nationale regels die in de afzonderlijke Lidstaten gelden
- partnerniveau: interne regels van de afzonderlijke partnerorganisaties

Algemeen kan worden gesteld dat kosten op projectniveau alleen subsidiabel zijn als ze:

- verband houden met activiteiten die in het Aanvraagformulier zijn vermeld, noodzakelijk zijn om deze activiteiten uit te voeren en de outputs en resultaten van het project te verwezenlijken,
- redelijk en gerechtvaardigd zijn, voldoen aan de toepasselijke interne regels van de partner, de EU, het Programma en alle toepasselijke nationale regels, en in overeenstemming zijn met de beginselen van goed financieel beheer;
- herleidbaar, verifieerbaar en plausibel zijn en vastgesteld zijn overeenkomstig de grondslagen voor verslaglegging;
- zijn gemaakt en betaald door de partnerorganisatie, vóór de einddatum van het project zijn afgeschreven van de bankrekening van de partnerorganisatie, en zijn onderbouwd met de juiste bewijsstukken waardoor de uitgaven herleidbaar en controleerbaar zijn.

Indien uitgaven op basis van een forfaitair bedrag of percentage worden vergoed, zijn de laatste twee principes niet van toepassing.

In het wetgevingspakket dat de Europese Commissie (EC) heeft voorgesteld voor 2014-2020, staat vereenvoudiging centraal. De bedoeling hiervan is om EU-subsidie voor alle begunstigden gemakkelijker en sneller toegankelijk te maken. Tegelijkertijd moet hierdoor het managen en auditen van Europese subsidieprogramma's administratief minder ingewikkeld worden.

In de gemeenschappelijke verordening (CPR) streeft de EC naar een bredere toepassing van vereenvoudigde kostenopties, als alternatief voor het werken met vergoedingen op basis van werkelijke kosten. Een ander centraal element is harmonisatie. In het verleden was het zo dat projectpartners die bij verschillende Interreg-Programma's betrokken waren, te maken hadden met verschillende regels, verschillende formats en zelfs verschillende bewoordingen om dezelfde dingen te beschrijven.

Aansluitend bij de principes van **vereenvoudiging en harmonisatie** is getracht de processen en regels van het 2 Zeeën Programma zo veel mogelijk te stroomlijnen met andere Interreg-Programma's.

B. Begrotingslijnen en subsidiabele kosten

De juridische basis wordt gevormd door de onderstaande artikelen van EU-verordeningen:

[Verordening \(EU\) nr. 1303/2013:](#)

- artikel 65: subsidiabele periode (1 januari 2014 t/m 31 december 2023)
- artikel 67: vereenvoudigde kostenopties
- artikel 68: forfaits voor indirecte kosten
- artikel 69: bijdragen in natura; afschrijving; aankoop van grond; BTW
- artikel 70: plaats van uitvoering
- artikel 71: duurzaamheid van concrete acties
- artikel 120: cofinancieringspercentage (maximaal 85% voor ETS)

[Verordening \(EU\) nr. 1299/2013:](#)

- artikel 18: rechtsgrond voor Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 481/2014 van de Commissie
- artikel 19: personeelskosten (mogelijkheid om te werken met een forfaitair percentage van 20% van de totale directe kosten)
- artikel 20: concrete acties die buiten het tot de Unie behorende deel van het Programmagebied zijn gesitueerd (max. 20%)
- artikel 28: wisselkoers

[Gedelegeerde Verordening \(EU\) nr. 481/2014:](#)

- Specifieke regels betreffende de subsidiabiliteit van de uitgaven voor samenwerkingsprogramma's

Projecten die een aanvraag indienen bij het Interreg 2 Zeeën Programma, dienen hun begroting op te stellen op basis van de onderstaande zes begrotingslijnen:

1. Personeelskosten
2. Kantoor- en administratieve kosten
3. Reis- en verblijfkosten
4. Externe expertise en diensten
5. Uitrusting
6. Infrastructuur en bouwwerkzaamheden

Hieronder volgen de belangrijkste uitgangspunten en instructies voor het opstellen van een projectbegroting.

Nadere informatie is te vinden in de factsheet 'Begrotingslijnen en subsidiabiliteitsregels', met name over de precieze procedures en regels die moeten worden gevolgd om aan de subsidiabiliteitseisen te voldoen.

1. Personeelskosten

De personeelskosten omvatten de kosten van personeel dat in dienst is bij de partnerorganisatie en voltijds of deeltijds aan het project werkt. In het geval van een interne eerstelijnscontrole (d.w.z. dat deze wordt verzorgd door de afdeling van de partnerorganisatie), dienen de kosten hiervan onder deze begrotingslijn te worden opgevoerd.

Overhead en andere kantoor- en administratieve kosten kunnen **niet onder deze begrotingslijn** worden opgevoerd.

De personeelskosten omvatten de bruto-arbeidskosten van de partnerorganisatie, d.w.z.:

- salarisbetalingen (vastgelegd in een arbeidsovereenkomst)
- andere kosten van de partnerorganisatie die direct verband houden met de salarisbetalingen en door de werkgever niet kunnen worden teruggevorderd, zoals:
 - loonbelasting
 - socialezekerheidspremies (inclusief werkgeversdeel van ziektekostenpremies en pensioenpremies)

Overeenkomstig de Gedelegeerde Verordening zijn er de volgende opties voor personeelskosten:

- a) personeelskosten die worden berekend als een forfaitair percentage (20%) van alle directe¹ kosten anders dan personeelskosten
- b) personeelskosten die worden berekend als werkelijke kosten.

Elke partnerorganisatie dient voor een van de bovenstaande opties te kiezen en deze keuze aan te geven in het Aanvraagformulier. De gekozen optie is van toepassing op alle personeelsleden van de deelnemende partnerorganisatie. De optie geldt voor de gehele looptijd van het project (het is niet mogelijk dit later nog te veranderen).

a) Personeelskosten berekend als forfaitair percentage van 20% van de directe kosten

Bij deze optie is de berekening van de personeelskosten gebaseerd op een forfaitair percentage van maximaal 20% van de directe kosten anders dan personeelskosten.

Het subsidiabele bedrag voor personeelskosten bedraagt 20% van het totaal begrote subsidiabele bedrag dat onder alle andere begrotingslijnen wordt gedeclareerd, **exclusief kantoor- en administratieve kosten**. Er hoeven geen andere berekeningen te worden uitgevoerd.

b) Personeelskosten berekend op basis van werkelijke kosten

Bij deze optie moeten de personeelskosten voor iedere werknemer afzonderlijk worden berekend.

Dit gebeurt op basis van de salarisadministratie. De berekening is gebaseerd op het totale brutoloon en het werkgeversdeel van de sociale premies (mits deze premies niet door de werkgever teruggevorderd kunnen worden). Afhankelijk van het personeelsbeleid van de partnerorganisatie kunnen kosten zoals bonussen, brandstof, lease-auto, verhuisvergoeding, lunchbonnen, enz. geheel of gedeeltelijk worden gedeclareerd nadat berekend is welk deel subsidiabel is voor het project.

Als gekozen wordt voor berekening op basis van de werkelijke kosten, kan er sprake zijn van **vijf** verschillende scenario's:

- a) betrokkene is in dienst van de partnerorganisatie en werkt voltijds aan het project;
- b) betrokkene is in dienst van de partnerorganisatie en werkt een vast percentage van zijn/haar tijd (in deeltijd) aan het project;
- c) betrokkene is in dienst van de partnerorganisatie en werkt een flexibel percentage van zijn/haar tijd (n deeltijd) aan het project;
- d) betrokkene is in dienst van de partnerorganisatie en werkt op uurbasis aan het project;
- e) er geldt een landspecifieke methode voor het opvoeren van personeelskosten.

Afgezien van scenario e) geldt dat de scenario's a) tot en met d) en de verschillende berekeningsmethoden binnen één partnerorganisatie naast elkaar kunnen bestaan als er meerdere mensen aan hetzelfde project werken die verschillende arbeidsovereenkomsten hebben en verschillende percentages van hun tijd aan het project besteden.

¹ 'Kantoor- en administratieve kosten' zijn geen directe kosten. Zij maken als zodanig geen deel uit van de kosten op basis waarvan de 20% wordt berekend.

Voor elk scenario moet de berekening worden gemaakt volgens één bepaalde methode, uitgaande van het werkelijke aantal uren dat aan het project is gewerkt.

In de factsheet 'Begrotingslijnen en subsidiabiliteitsregels' is nadere informatie te vinden over de subsidiabiliteitsregels met betrekking tot deze begrotingslijn.

2. Kantoor- en administratieve kosten

Onder de kantoor- en administratieve kosten vallen alle algemene administratieve uitgaven die een partnerorganisatie moet doen ten behoeve van de projectactiviteiten.

Op basis van artikel 68, lid 1 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 moeten kantoor- en administratieve kosten als volgt worden berekend op basis van een forfaitair percentage:

- een forfaitair percentage van maximaal 15% van de subsidiabele directe personeelskosten (zonder dat een bepaalde methode nodig is).

De factsheet 'Begrotingslijnen en subsidiabiliteitsregels' geeft een volledig overzicht van alle posten die onder deze begrotingslijn vallen (conform Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 481/2014).

3. Reis- en verblijfkosten

Deze begrotingslijn betreft de reis- en verblijfkosten van personeel dat in dienst is van een projectpartner. Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 481/2014 geeft een volledig overzicht van alle posten die onder deze begrotingslijn vallen. Reis- en verblijfkosten worden verantwoord op basis van de werkelijke kosten van de afzonderlijke partners.

Normaal gesproken moeten reis- en verblijfkosten betrekking hebben op reizen binnen het Programmagebied. Reizen buiten het Programmagebied die expliciet in het Aanvraagformulier zijn vermeld en onderbouwd, zijn echter ook subsidiabel.

In het geval van reizen buiten het Programmagebied die niet in het Aanvraagformulier zijn vermeld, moet door de lead partner vooraf een specifieke aanvraag worden ingediend bij het GS. Dit geldt niet voor reizen **in het kader van partnerbijeenkomsten** naar een van de volgende steden: Brussel, Parijs, Londen, Amsterdam (bijv. er is er geen voorafgaande toestemming van het GS nodig om naar Brussel te reizen voor een stuurgroepvergadering). Indien een van deze steden buiten het Programmagebied is gekozen voor een bijeenkomst, moet de reden hiervoor worden toegelicht in de declaraties en het jaarlijkse activiteitenvoortgangsrapport van het project (bijv. goede logistieke voorzieningen, lagere kosten, enz.).

Alle uitgaven die in het kader van reizen en werkzaamheden buiten het Programmagebied worden gedeclareerd (ongeacht of hiervoor voorafgaande toestemming van het GS nodig is of niet), moeten worden gecontroleerd overeenkomstig het bepaalde in artikel 20 van Verordening (EU) nr. 1299/2013 (20% flexibiliteit buiten het Programmagebied).

In de factsheet 'Begrotingslijnen en subsidiabiliteitsregels' is nadere informatie te vinden over de subsidiabiliteitsregels met betrekking tot deze begrotingslijn.

4. Externe expertise en diensten

Kosten voor externe expertise en diensten omvatten de betaling van facturen of declaraties op basis van contracten of schriftelijke overeenkomsten met externe dienstverleners die zijn ingehuurd om bepaalde taken/activiteiten in verband met de uitvoering van het project uit te voeren. Bijdragen in natura zijn ook subsidiabel onder deze begrotingslijn, mits is voldaan aan alle voorschriften van artikel 69 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 (voor meer informatie over bijdragen in natura, zie het gedeelte hieronder over 'Horizontale financiële kwesties' en de factsheet 'Bijdragen in natura').

Als de eerstelijnscontrole wordt uitbesteed (bijv. als deze wordt uitgevoerd door een extern bureau na een openbare aanbesteding), moeten de kosten voor eerstelijnscontrole ook onder deze begrotingslijn worden opgevoerd.

Externe expertise en diensten houden verband met de uitvoering van bepaalde projecttaken die niet door de projectpartners zelf kunnen worden uitgevoerd (met name vanwege gebrek aan interne capaciteit hiervoor) en daarom worden uitbesteed aan externe dienstverleners. De inzet van externe dienstverleners moet noodzakelijk zijn voor het project.

Alle toepasselijke Europese, nationale en interne regels ten aanzien van openbare aanbestedingen moeten worden nageleefd. Ook als contracten met externe dienstverleners niet boven de EU-drempel uitkomen, dienen de beginselen van transparantie, non-discriminatie en gelijke behandeling en mededinging in acht te worden genomen.

De projectpartners mogen niet elkaar inhuren binnen hetzelfde project. Dat heeft te maken met het feit dat de rollen van projectpartner en dienstverlener verschillend en over het algemeen niet compatibel zijn. Desondanks kunnen waarnemers optreden als dienstverlener van een projectpartner zolang aan de volgende voorwaarden voldaan wordt:

- De waarnemer speelt een sleutelrol in het project en zijn deelname aan het project is fundamenteel voor de succesvolle oplevering van het project (waardoor de waarnemer het partnerschap niet kan verlaten om als externe dienstverlener op te treden, aangezien dit een impact zou hebben op de oplevering van het project);
- De waarnemer heeft deelgenomen aan een aanbestedingsprocedure conform de Europese, nationale, lokale en interne openbare aanbestedingsregels van de projectpartner;
- Zowel de projectpartner als de waarnemer kunnen aantonen dat deze laatste geen ongeoorloofd voordeel kon genieten (zoals het hebben van bepaalde kennis dankzij zijn positie, niet-publieke informatie, etc.) die kan leiden tot een verstoring van het principe van vrije mededinging en tot de discriminatie van kandidaten in het kader van de toewijzing van het contract;
- Zowel de projectpartner als de waarnemer kunnen aantonen dat de toewijzing van het contract gebeurd is zonder een belangenconflict.

Uitbesteding intern of aan gelieerde ondernemingen moet op basis van werkelijke kosten worden gedaan en worden gerapporteerd.

De factsheet 'Begrotingslijnen en subsidiabiliteitsregels' geeft een volledig overzicht van alle posten die onder deze begrotingslijn vallen (conform Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 481/2014) en gaat in op de regels die moeten worden nageleefd.

5. Uitrusting

Uitgaven voor de financiering van uitrusting die door een partner is gekocht, gehuurd of geleased en die noodzakelijk is om de doelstellingen van het project te bereiken, kunnen onder deze begrotingslijn worden opgevoerd. Hierin vallen ook de kosten voor uitrusting die reeds in het bezit is van de partnerorganisatie en die wordt gebruikt om de projectactiviteiten uit te voeren.

Bijdragen in natura zijn ook subsidiabel onder deze begrotingslijn, mits is voldaan aan alle voorschriften van artikel 69 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 (voor meer informatie, zie het gedeelte hieronder over 'Horizontale financiële kwesties' en de factsheet 'Bijdragen in natura').

De factsheet 'Begrotingslijnen en subsidiabiliteitsregels' geeft een volledig overzicht van alle posten die onder deze begrotingslijn vallen (conform Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 481/2014).

In principe moeten de afschrijvingsregels worden toegepast op uitrusting die wordt gebruikt voor het beheer en de uitvoering van het project. Voor uitrusting die een **essentieel onderdeel van een of meerdere projectoutputs** vormt, geldt echter dat de volledige kosten van de uitrusting kunnen worden gedeclareerd (d.w.z. dat er geen afschrijving hoeft plaats te vinden).

6. Infrastructuur en bouwwerkzaamheden

Deze begrotingslijn omvat kosten die verband houden met investeringen in infrastructuur die niet onder de andere begrotingslijnen vallen. Hieronder zijn ook noodzakelijke kosten voor infrastructurele werken begrepen.

Bijdragen in natura zijn ook subsidiabel onder deze begrotingslijn, mits is voldaan aan alle voorschriften van artikel 69 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 (voor meer informatie, zie het gedeelte hieronder over 'Horizontale financiële kwesties' en de factsheet 'Bijdragen in natura').

De aankoop van grond kan niet de in artikel 69.3 (b) van Verordening (EU) 1303/2013 vernoemde grenzen overschrijden.

Om voor financiering in aanmerking te komen, moeten infrastructuur en bouwwerkzaamheden:

- **het resultaat zijn van grensoverschrijdende samenwerking** die specifiek is gericht op de verbetering van de ontwikkeling van het Programmagebied volgens het additionaliteitsbeginsel. De grensoverschrijdende dimensie en meerwaarde moeten evident zijn;
- **van cruciaal belang zijn voor het realiseren van de outputs en resultaten van het project** en zijn opgenomen in een of meer investeringswerkpakketten van het Aanvraagformulier;
- voldoen aan de toepasselijke Europese, nationale en interne **aanbestedingsregels**. De partners die de leiding hebben over de infrastructuur en bouwwerkzaamheden zijn ervoor verantwoordelijk dat al deze regels worden nageleefd.

Daarnaast geldt dat:

- alle kosten in verband met infrastructuur en bouwwerkzaamheden onder deze begrotingslijn kunnen worden opgevoerd, mits deze kosten volledig zijn gerechtvaardigd in het kader van de projectactiviteiten (zonder afschrijving);
- een project ook de inbreng van grond en/of onroerend goed kan opvoeren als bijdrage in natura (mits de toepasselijke regels voor bijdragen in natura zijn nageleefd – voor nadere informatie over bijdragen in natura, zie de volgende paragraaf en de factsheet 'Bijdragen in natura').

C. Horizontale financiële kwesties

1. Subsidiepercentage

Binnen het Interreg 2 Zeeën Programma worden projectactiviteiten voor **60% (vast percentage)** gefinancierd uit het EFRO, behalve bij projecten die zijn goedgekeurd op grond van een staatssteunregeling met een ander financieringspercentage. De overige 40% moet door de partners zelf worden ingebracht. Deze eigen bijdrage van de partners kan uit allerlei bronnen afkomstig zijn, bijvoorbeeld uit de eigen middelen van de partners of uit externe bronnen.

Een organisatie die partner is in een project kan niet fungeren als bron van financiering voor een andere partner binnen hetzelfde project (tenzij de twee organisaties natuurlijk en structureel verbonden zijn door financiële afspraken die reeds bestonden buiten het project. Het is ook mogelijk dat de financiering kadert in een specifieke nationale, regionale of lokale bijdrage die toegekend werd voor deelname aan het project). Voor meer informatie, gelieve te verwijzen naar factsheet 'Focus op begrotingslijnen en subsidiabiliteitsregels'.

Het is bij het Interreg 2 Zeeën Programma niet mogelijk om een voorschot te krijgen op de EFRO-subsidie. Dit betekent dat projecten hun activiteiten moeten voorfinancieren en naderhand een financiële declaratie kunnen indienen. Nadat een declaratie is goedgekeurd, vergoedt het Programma aan de lead partner maximaal 60% van de totale subsidiabele uitgaven die door de partners zijn gedeclareerd. Projectpartners dienen dus voldoende liquide middelen opzij te zetten als ze willen meedoen aan een project.

Het Toezichtcomité kan besluiten om aan bepaalde projecten een hoger EFRO-percentage toe te kennen, zolang het gemiddelde EFRO-percentage per prioriteit wordt gerespecteerd.

2. Voorbereidingskosten

Het is belangrijk dat projecten van meet af aan nadenken over financiële aspecten. Dit betekent dat alle partners betrokken moeten zijn bij de voorbereidende werk- en planningsbijeenkomsten in de ontwikkelingsfase van de projectaanvraag. Door vóór de indiening van de aanvraag voldoende tijd te investeren, ontstaan er sterke partnerschappen met duidelijk afgebakende verantwoordelijkheden en een goed onderbouwde begroting. Een goede voorbereiding is een voorwaarde om – na goedkeuring van de aanvraag – snel van start te kunnen gaan en ook daarna het project goed te kunnen uitvoeren.

Bij het Interreg 2 Zeeën Programma worden de voorbereidingskosten van alle goedgekeurde projecten vergoed op basis van een forfaitair bedrag van maximaal € 30.000 EFRO per project, dat wordt uitbetaald aan de lead partner (behalve voor begunstigden die zijn goedgekeurd op grond van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening, waarvoor een ander EFRO-percentage kan gelden; voor nadere informatie over staatssteun, zie de factsheet 'Focus op staatssteun').

Om het forfaitair bedrag te ontvangen, **hoeven projecten geen financiële declaratie in te dienen**: de EFRO-betaling die de voorbereidingskosten omvat zal automatisch worden uitgevoerd door het Programma aan de lead partner. Dit gebeurt zodra de getekende papieren versie van het Subsidiecontract door het GS ontvangen wordt. De lead partner zal op zijn beurt het deel van het bedrag, zoals overeengekomen in het Aanvraagformulier, aan de partners overmaken zodra de Partnerschapsovereenkomst ondertekend is.

3. Subsidiabele periode

Om in aanmerking te kunnen komen voor subsidie, moeten projectuitgaven betrekking hebben op de activiteiten en kosten die uitgevoerd, respectievelijk gemaakt en betaald zijn tussen de datum van het goedkeuringsbesluit en de projecteinddatum zoals aangegeven in het aanvraagformulier. Voor projecten die in het aanvraagformulier een begindatum aangegeven hebben die na de datum van goedkeuring door het toezichtcomité valt, kunnen alle kosten gerelateerd aan projectimplementatie betaald tussen de goedkeuring en de projectstartdatum ook geclaimd worden.

Kosten die vóór de datum van goedkeuring van het project zijn gemaakt, zijn niet subsidiabel, behalve:

- kosten in verband met de voorbereiding, die onder het forfaitair bedrag vallen;
- afgeschreven waarde van uitrusting, mits de subsidiabiliteitsregels van het Programma zijn nageleefd (zie de factsheet 'Focus op begrotingslijnen en subsidiabiliteitsregels' voor meer informatie over uitrusting).

De einddatum van het project dient in het Aanvraagformulier en in het Subsidiecontract te worden aangegeven. Kosten kunnen alleen als subsidiabel worden aangemerkt als ze door de partnerorganisatie daadwerkelijk voor de einddatum van het project zijn gemaakt.

Om de kosten van de administratieve afsluiting te kunnen declareren, wordt aangeraden om de projectactiviteiten drie maanden vóór de einddatum van het project af te sluiten.

4. Bijdragen in natura

Bijdragen in natura in de vorm van werken, goederen, diensten, grond en onroerend goed waarvoor geen door facturen of documenten met gelijkwaardige bewijskracht gestaafde contante betalingen zijn verricht, kunnen subsidiabel zijn overeenkomstig artikel 69 van Verordening (EU) nr. 1303/2013, waarin ook een aantal specifieke voorwaarden worden gesteld.

Bijdragen in natura zijn alleen subsidiabel als ze in het Aanvraagformulier zijn opgenomen, als ze aan de toepasselijke Europese regels voldoen en als ze niet in strijd zijn met nationale regels.

Een bijdrage in natura in de vorm van uitrusting kan subsidiabel worden geacht mits de uitrusting niet eerder door middel van een Europese subsidie werd betaald of gefinancierd.

De waarde van bijdragen in natura in de vorm van uitrusting, grond en onroerend goed moet overeenkomen met de normale marktwaarde en moet worden gecontroleerd door een onafhankelijke, gekwalificeerde persoon/instantie in de lidstaat waar de partner die de bijdrage in natura declareert, is gevestigd.

Bijdragen in natura in de vorm van onbetaald vrijwilligerswerk zijn in het 2 Zeeën Programma niet subsidiabel.

De factsheet 'Focus op bijdragen in natura' geeft nadere informatie over het omgaan met bijdragen in natura.

5. Inkomsten

Inkomsten zijn volledig toegelicht Factsheet 10 "inkomsten genererende projecten" van de programma handleiding.

6. Staatssteun

De volgende documenten vormen de juridische basis voor wat betreft staatssteun:

- het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie: artikelen 107 en 108
- de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV): [Verordening \(EU\) nr. 651/2014](#) van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag verenigbaar met de interne markt worden verklaard
- [Verordening \(EU\) nr. 1407/2013](#) van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimis-steun

Volgens artikel 107 van het Verdrag definieert de Europese Unie staatssteun als steunmaatregelen bekostigd met staatsmiddelen die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen vervalsen of dreigen te vervalsen, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de Lidstaten ongunstig beïnvloedt.

Staatssteun wordt gedefinieerd als een voordeel in welke vorm ook dat door een nationale overheid selectief wordt toegekend aan ondernemingen. Subsidies voor individuele personen en algemene maatregelen waarvan alle ondernemingen gebruik kunnen maken, vallen dus niet onder dit verbod en vormen geen staatssteun (bijv. algemene fiscale maatregelen of arbeidswetgeving).

In het kader van een administratieve vereenvoudiging heeft de Commissie de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) ingevoerd, die de Lidstaten toestaat een aantal steunmaatregelen niet bij de Commissie aan te melden. Deze verordening consolideert en harmoniseert de bestaande regels en verruimt de staatssteuncategorieën die onder de vrijstelling vallen.

In vergelijking met de vorige AGVV² is er een specifiek, nieuw artikel 20 opgenomen, dat direct betrekking heeft op Europese territoriale samenwerking (ETS). Artikel 20 van de AGVV geldt alleen voor kleine en middelgrote ondernemingen (MKB/KMO's) die aan de volgende voorwaarden voldoen: criteria van de KMO-definitie³, drempels, transparantie, stimulerend effect, steunintensiteit, in aanmerking komende kosten, cumulering, publicatie en informatie. Indien aan al deze voorwaarden is voldaan, kunnen de volgende kosten als subsidiabel worden aangemerkt:

- kosten voor organisatorische samenwerking, met inbegrip van de kosten van personeel en kantoren voor zover die verband houden met het samenwerkingsproject;
- kosten voor door externe consultants en dienstverrichters verleende advies- en ondersteuningsdiensten met betrekking tot samenwerking;
- reiskosten, kosten van uitrusting en investeringsuitgaven die rechtstreeks met het project verband houden, afschrijving van werktuigen en uitrusting voor zover deze exclusief voor het project worden gebruikt;
- de hierboven bedoelde diensten zijn niet van permanente of periodieke aard, noch behoren zij tot de gewone bedrijfsuitgaven van de onderneming, zoals routinematig belastingadvies, gangbare juridische dienstverlening of routinematige reclame.

Op grond van artikel 20 van de AGVV mag de steun niet meer dan 50% (alle soorten publieke middelen inbegrepen) van de in aanmerking komende kosten bedragen. Daarnaast mag de steun voor MKB/KMO's voor de kosten van samenwerking in het kader van ETS-projecten niet meer dan 2 miljoen euro per onderneming per project bedragen.

² Zie Verordening (EG) nr. 800/2008 van de Commissie van 6 augustus 2008

³ Zie bijlage 1 van de AGVV (Algemene Groepsvrijstellingsverordening) – Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie

Ten aanzien van staatssteun heeft het Interreg 2 Zeeën Programma besloten om, afhankelijk van de individuele situaties, zowel de AGVV als de de-minimis-regel toe te passen (voor meer informatie, zie de factsheet 'Focus op staatssteun').

7. Gezamenlijke kosten

Als algemeen advies geldt dat projecten beter taken dan kosten kunnen delen. De ervaring leert dat het veel efficiënter is om taken die in het belang van alle projectpartners zijn, over de partners te verdelen dan om de kosten voor die taken te delen.

In geval van gezamenlijke kosten, in de zin van kosten die betrekking hebben op twee of meer projectpartners (bijv. projectwebsite, slotconferentie, enz.), geldt het 'contracterende-partner-principe' voor het begroten en rapporteren van deze kosten. In de praktijk betekent dit dat:

- de contracterende partner de enige is die de kostenpost van gezamenlijk belang voor 100% begroot, betaalt en rapporteert en ook de bijbehorende EFRO-subsidie ontvangt;
- het partnerschap intern kan besluiten om de nationale cofinanciering voor die uitgavenpost te delen, **maar de declaraties van de partners niet in te voeren**. Desondanks wordt geadviseerd om de procedures en de verdeling van dergelijke bijdragen vast te leggen in een overeenkomst.

Gezamenlijke kosten kunnen door de partners niet worden beschouwd als eigen bijdrage: in het geval van gezamenlijke uitgaven die gedeeld worden door twee of meerdere projectpartners, zal de betaling van het deel per partner aan de verantwoordelijke partners niet worden beschouwd als bron van eigen bijdrage (voor meer informatie, zie factsheet 'Focus op begrotingslijnen en subsidiabiliteitsregels').

8. Overheidsopdrachten

Vrijwel alle projecten kopen extern goederen en diensten in. Er wordt bijvoorbeeld een externe accountant ingehuurd voor de eerstelijnscontrole, er wordt een project- en financieel manager ingehuurd om de lead partner te helpen met de organisatorische en administratieve aspecten van de projectuitvoering, er wordt catering en technische apparatuur voor conferenties en vergaderingen besteld.

Bij het inkopen van goederen en diensten en het verlenen van opdrachten aan externe leveranciers dienen de regels voor overheidsopdrachten in acht te worden genomen.

Nadere informatie is te vinden in de factsheet 'Focus op overheidsopdrachten'.

Projecten die niet kunnen bewijzen dat opdrachten zijn verleend conform de openbare aanbestedingsprocedures, lopen het risico de EFRO-subsidie kwijt te raken. Gezien de complexiteit van deze materie, wordt projectpartners geadviseerd nauw met hun juridische afdeling samen te werken om te zorgen dat opdrachten aan de Europese, nationale en interne regels voor overheidsopdrachten voldoen.

9. Wisselkoers

Alle financiële declaraties en projectrapportages moeten in euro worden opgesteld. Uitgaven moeten in euro worden gedeclareerd. De Certificeringsautoriteit betaalt alle EFRO-subsidies eveneens in euro.

Overeenkomstig artikel 28 van Verordening (EU) nr. 1299/2013 dienen uitgaven die een begunstigde heeft gedaan in een andere valuta dan de euro, te worden omgerekend aan de hand van de wisselkoers in de **maand waarin die uitgaven ter verificatie aan de Managementautoriteit of de eerstelijnscontroleur worden aangeboden**.

De maandelijkse wisselkoersen van de Commissie worden gepubliceerd op:
http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/infoeuro_en.cfm

De wisselkoers dient alleen te worden toegepast op uitgaven die door de partnerorganisatie daadwerkelijk zijn gedaan. Indien uitgaven in een andere valuta dan de euro eerst door een medewerker zijn betaald en vervolgens door de partnerorganisatie zijn vergoed, geldt de omrekeningskoers voor het uiteindelijk door de organisatie betaalde bedrag.

10. BTW

Overeenkomstig artikel 69, lid 3 van Verordening (EU) 1303/2013 is BTW niet subsidiabel, behalve in het geval dat deze krachtens de nationale BTW-wetgeving niet terugvorderbaar is. In de praktijk geldt dat als een partner BTW kan terugvorderen (ongeacht of hij dat daadwerkelijk doet of niet), alle bij het Programma gedeclareerde uitgaven moeten worden opgegeven exclusief BTW.

11. Boetes, financiële sancties, gerechtskosten en kosten van geschillen, schommelingen in wisselkoersen en debetrente

Overeenkomstig artikel 69, lid 3 van Verordening (EU) 1303/2013 en artikel 2, lid 2 van Gedelegeerde Verordening (EU) 481/2014 zijn boetes, financiële sancties, gerechtskosten, kosten van geschillen en debetrente niet subsidiabel.

Ook kosten in verband met schommelingen in wisselkoersen zijn niet subsidiabel.

12. Geschenken

Kosten voor geschenken, met uitzondering van geschenken van maximaal 50 euro per stuk in verband met promotie, communicatie, publiciteit of informatie, zijn niet subsidiabel.

Er moet onderscheid worden gemaakt tussen geschenken en prijzen (bijv. prijzen en onderscheidingen voor winnaars van wedstrijden die in het kader van een project worden georganiseerd); prijzen zijn op grond van artikel 65 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 wel subsidiabel.

13. Flexibiliteitsregel

Het Aanvraagformulier bevat een gedetailleerde begroting per partner en voor het hele project. De begroting op projectniveau is gestructureerd in begrotingslijnen en werkpakketten.

Projecten hebben de mogelijkheid om maximaal 20% meer te declareren dan oorspronkelijk in een begrotingslijn, werkpakket of partnerbegroting was begroot, indien de stijging wordt gecompenseerd door een vergelijkbare daling elders binnen dezelfde begrotingstabel (Aanvraagformulier hoeft niet te worden gewijzigd).

Indien een project een begrotingswijziging wenst die de 20% flexibiliteit te boven gaat, is een technische wijziging van het Aanvraagformulier nodig (vereist goedkeuring door MA/GS met mandaat van TC).

Bij een grote financiële wijziging is een grote wijziging van het Aanvraagformulier nodig (vereist goedkeuring door het TC).

Nadere informatie over de diverse soorten aanpassingen in projecten is te vinden in de factsheet 'De projectuitvoering'.

14. Intellectuele-eigendomsrechten

Alle uitgaven in verband met op *deliverables* en outputs rustende IER die voortvloeien uit het project zijn subsidiabel in het kader van het 2 Zeeën-programma, mits deze kosten zijn gemaakt tijdens de uitvoering van het project. De kosten vallen onder **budgetlijn 4** (Kosten voor externe expertise en diensten – zie factsheet 8 voor meer informatie).

Voor meer informatie over intellectuele-eigendomsrechten zie factsheet 13.

V. Waar kunt u hulp krijgen in deze fase van uw project?

In de ontwikkelingsfase is uw **belangrijkste aanspreekpunt** bij het 2 Zeeën Programma de **Territoriale Facilitator** voor uw regio. Hij/zij kan u helpen met het volgende:

- hij/zij zorgt dat u altijd goede voorlichting ontvangt over de Programmastrategie, de regels van het Programma, de principes en inhoud van de Conceptnota;
- hij/zij coördineert alle projecten themagewijs, om te waarborgen dat er alleen projecten worden ontwikkeld die thematisch relevant zijn voor het 2 Zeeën Programma;
- hij/zij kan u de interventielogica uitleggen;
- hij/zij kan u helpen met het invullen van een Conceptnota en Aanvraagformulier;
- hij/zij biedt samen met het GS informatiebijeenkomsten aan voor aanvragers;
- hij/zij kan u na de eerste beoordelingsronde ook helpen met het verwerken van alle aanbevelingen van de Lidstaten in uw definitieve Aanvraagformulier.

Ook de medewerkers van het **Gezamenlijk secretariaat** kunnen u helpen met het ontwikkelen van een project:

- zij kunnen technische vragen beantwoorden (bijv. over regels voor subsidiabiliteit en ontvankelijkheid, eisen die aan het partnerschap worden gesteld, publiciteitsvoorschriften);
- zij kunnen u de interventielogica uitleggen.

Om belangenverstremming te voorkomen, is hun hulp echter beperkt tot het bovenstaande. Na ontvangst van uw Aanvraagformulier is het GS namelijk ook betrokken bij de beoordeling van uw project.